

Femte roten, tomt 13

Kvarteret Arkaden

Sjuttonde roten 1637–57v

Åttonde roten 1657h–70

Sunnan Store Hamnen, östan Lille Östra Hamnen

Södra Hamngatan 41

Fram till 1684 samma ägare som 5.12 nämligen familjen Dellinghusen. Bröderna *Dellinghusens* syster Annika påminte (genom *Hans Pedersson*) om att deras fader sal Wedich Dellinghusen år 1652 hade levererat 12 st. master och 11 st. plankor till prästgården i staden.

Hyresgäst 1666–67 var

Sven Bengts änka

Det finns inga uppgifter om vilken *Sven Bengtsson*, som det rör sig om men vid denna tid är den mest omtalade änkan efter Sven Bengtsson ”unge Swen Bengtssons efterleverska hustru Johanna Jöransdotter”. Denne Sven Bengtsson levde den 15.6.1663, då hans fullmäktige *Hans Bräckman* krävdes av

Simon Goulart i Amsterdam (genom *Dames Linnens*) på 3 661 gulden i kapital plus ränta enligt obligation den 7.6.1658. Den 16.11.1666 krävdes Sven Bengtssons änka (genom *Erik Schröder* och *Wolmar Feindt*) av *Bengt Nilssons* fullmäktige *Felterus* på fyra läster beck, som sal Sven Bengtsson skulle ha uttagit ur tjäruhovet utöver vad som var infört. *Wolmar Feindt* tillsades vid Karlstads rådhusrätt den 13.3.1669, att sal Sven Bengtssons änka till nästkommande persmätta skulle betala 22 skeppund järn, som erhållits under vägaren *Erik Olufssons* tid. Till magistratens sammanträde den 25.5.1671 hade Johanna Jöransdotter insänt en supplik, att rätten skulle låta överse hennes räkningar, och att hon sedan skulle bli befriad från sina kreditorer. Hennes svågrar *Erik Fransson Schröder*, *Dawid Matzon* och *Wolmar Feindt* tillfrågades då, varför de inte hade hjälpt änkan att komma till rätta med hennes affärer, som de lovat. De ursäktade sig med att de utestående fordringarna inte hade inkrävts, att änkans dräng inte hade handlat till hennes nytta och desutom avlidit utan att ha hunnit lämna redovisning. Vidare hade cessionen av all änkans egendom ruinerat henne och hennes fader (rådman *Jöran Henriksson*), som ännu var skyldig henne 500 rdr i möderne. Hennes lager av varor hade numera ”genom tiden förlegat och odugse wordit”. Men om de kunde få ersättning av änkans gods och egendom så ville de överväga, om de inte kunde åtaga sig var sin tredjepart av hennes skuld.

Johanna Jöransdotter gifte sig senare med handelsmannen Nils Andersson.

Hans i Bookö

1672–73

Den 27.10.1684 lät handlanden o rådmannen Volrath Tham d.ä., född 14.8.1629, död 23.10.1700, gift Gertrud Helgers, död 28.10.1715) lagbjuda tvenne tomter belägna vid Store Hamnen emellan Sekreteraren *Laurent Böker* å östre sidan och handelsmannen *Lars (Olofsson) Böker* å västre sidan, som han hade köpt av överstelöjtnanten Hans von Dellingshausens fullmäktige *Claus Engelken* för 700 rdr courant (huseköpspenning 21 d smt). Den 3.11.1684 begärde *Anders*

Pedersson i Vänersborg att få sin betalning ur de penningar, som skulle utfalla för sal Lambert Dellinghusens sålda gård och det framgår senare att köpesumman arresterades hos Claus Engelken för bl.a. *Cornelius Clausson d.y.* betalning. Den 11.11.1684 begärde rådman Laurent Böker att få nadra den ena tomten. Inte förrän den 1.7.1690 erhöll Volrath Tham fastebrev på köpet. Det förefaller, som om Laurent Böker verkligen fått utöka sin gård, ty enligt tomtöreslängden 1696 omfattade rådman Bökers hus och gård $1\frac{2}{3}$ tomt medan rådman Thams gård, där *Ewert Meyer* bodde 1697, blott $1\frac{1}{3}$ tomt. Det verkar inte troligt att Volrath Tham övergav den stora dyrbara fastighet han ägde i kvarteret Bokhållaren (av sonen *Sebastian* efter moderns död såld för 5 000 d smt) för att flytta hit.

Efter Volrath Thams död i okt 1700 tycks gården ha tillfallit hans dotter

Catharina

född 14.9.1675, död 1746. Hon gifte sig 5.11.1695 med Jacob Radhe (född 1664, död 1706, begravd 4 febr., son av *Bryngel Radhe*, död 5.11.1679, och *hans hustru Maria*, död 11.7.1680). Jacob Radhe hade 14.2.1692 erhållit burskap i Göteborg som handlande. Bouppteckningen efter Jacob Radhe den 10.12.1706 visade en behållning av 81 228 d smt, därav 5 200 daler i hus och gård på *Stora Hamngatan* samt 3 000 daler i Partille med inventarier (inköpt 1702 av de braunjohanska arvingarna). Catharina Tham blev 20.9.1710 omgift med överinspektoren Hieronymus Berger, adlad Gripenstedt, född 23.12.1649, död 11.10.1713. *Jacob Radhes* och Catharina Thams år 1717 levande barn blev då adopterade och intagna under styvfaderns nummer och namn på Riddarhuset. Catarina Tham blev tredje gången omgift m justitiekanslern baron Thomas Fehman. (Berg I:3, 114)

I Jacob Raddes änkas gård bodde 1710 *Anders Saltmätare* och 1715 hos Fru Catarina Gripenstedt (byggnadsvärde 480 d smt) järndragaren *Torsten*.

Överinspektoren Hieronymus Gripenstedts änkefru Catharina Tham sålde den 14.10.1720 för 1 800 d smt till

handlaren Claes Habicht

en tomt med därpå stående åbyggnader och en del (tydligen en tredjedel, se ovan) av en annan därvid belägen tomt, vid Stora Hamnen mellan sal pres *Wilhelm de Silentz* änkefru i öster och Herr *Hans Olofsson Ström* i väster, uppbud 24.10. s.å.

Handelsman Claes Habicht beviljades den 15.5.1721 fasta på det hus och tomt han tillhandlat sig av Fru *Gripenstedt* (densamma som fru Catharina Tham):

”Claes Habicht erhöll 15/12 1702 burskap som handlande. Var riksdagsman 1731. Hans testamente är daterat 23/1 1744 och bouppteckning efter honom gjordes 23.10 s å. Förordningen mot överflöd tillämpades under hans tid så strängt, att han den 3/6 1720 bötfälldes till 200 d smt böter för att han i kyrkan burit en gammal kappa, på vilken det satt ”silkeslitser om 2 fingers bredd med guldtråd av ett halmstrås tjocklek.

Ägde hus och gård på Södra Hamngatan, däri en del av rummen i övervåningen voro inredda. I sex av rummen funnos tapeter, värderade till 4 500 daler s:mt. Efterlämnade även säterirusthållet Jonsered, inköpt 1/2 1743 för 6 360 daler s:mt och av Claes Habicht testamenterat hustrun. Hela förmögenheten utgjorde 20 710 d s:mt.

G m Anna Sofia Schröder, som efterlevde, dotter av handlanden Johan Schröder, död 1698, och Clara Matsen, död 1709”. (Berg I:2, 128)

1745–50 Avlidne handelsman Claes Habichts änka

1755 hade gården övertagits av sonen

handelsman, senare rådman Carl Habicht,

som var ägare 1790 av 1 $\frac{2}{3}$ tomt. Denne erhöll 2.9.1745 burskap i Göteborg som handl och blev rådman 2.5.1765 efter *Andreas Damm*. Blev 19.3.1763 major vid borgerskapets kår efter *Nils Schytt*. Bouppteckningen 14.5.1774 efter hans hustru Hedvig Bergman, död 26.9.1768, upptager förmögenheten till 27 243 d smt. Gården på Södra Hamngatan upptages till 9 800 daler och Jonsered till 35 000 daler. Dessutom en utplantad tomt på Spannmålgatan med en liten gammal åbyggnad bestående av en stuga och en smedja (550 daler) samt $\frac{3}{4}$ i *galeasen Sofie Christina* om 28 läster (1 500 d).

Carl Habicht avled på Jonsered 29.6.1791. Bouppteckningen 19.9.1791 upptager bl.a. säterirusthållet Jonsered och detta hus och tomt nr 13 på *Stora Hamngatan* mellan handl *A Olssons* änka och fru Ström. Huset brann i eldsvådan 2.3.1792, varefter tomten såldes på auktion 16.4. s.å. för 300 rdr specie (Berg I:2, 129).

Erland Colliander, född 26.11.1778 (son till komminister *Andreas C o Berta Catarina Åkerberg*, född 1753, död 1828), död på Partille 26.6.1842. Handelsbetjänt först i Varberg, sedan hos handl *Christoffer Liedberg* i Göteborg 1800, burskap som grossh här 9.3.1810. Köpte 1819 huset 5.13 *Södra Hamng* (adr nr 41). G 25.11.1814 med Maria Elisabeth Kjellberg, född 21.4.1793, död 20.12.1857, dotter av handl *Sven Roland Kjellberg*, född 1756, död 1800 och *Christina Lovisa Lidholm*, född 1765 (Berg II:3–4, 63).